

РЕШЕНИЕ

№ 654

гр. София, 08.02.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 68 състав,
в публично заседание на 03.02.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вяра Русева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **9563** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорност на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба, подадена от [фирма] срещу Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда", с която е предявен иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, за присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 2040 лв., изразяващи се в заплатени разноски за адвокатско възнаграждение, във връзка с обжалване на Наказателно постановление № 03-007396 от 15.05.2017 г., издадено от директор на Дирекция „Инспекция по труда“ [населено място], отменено с влязло в законна сила на 25.02.2019г съдебно решение № 1783 от 2.11.2018 г. на Варненският районен съд, 27 състав по нахд 4080 /2018 г. Претендира и законна лихва от датата на влизане в сила на решението /25.02.2019г/ до окончателното изплащане. Претендира разноски.

В дадения от съда срок не е постъпил писмен отговор от ответника.

Представителят на СГП дава заключение за основателност на иска.

Административен съд-София град, след като обсъди релевираните с исковата молба основания, доводите на страните, прецени събраните по делото относими доказателства по реда на чл.235 от ГПК, вр.чл.144 от АПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

С влязло в законна сила на 25.02.2019г съдебно решение № 1783 от 2.11.2018 г. на Варненският районен съд, 27 състав по нахд 4080 /2018 г. е отменено

Наказателно постановление № 03-007396 от 15.05.2017 г., издадено от директор на Дирекция „Инспекция по труда“ [населено място] с което на ищеца за нарушение на чл.415 ал.1 от КТ, на осн. чл.416 ал.5 вр. с чл.415 ал.1 от КТ е наложена имуществена санкция в размер на 2 000 лв.

За да организира защитата си по обжалване на НП, ищецът е упълномощил на 1.10.2018г. адв. Д., като е сключил с него договор за правна защита и съдействие на 1.10.2018г, видно от който страните са се договорили /чл.2/ ищецът да заплати адвокатско възнаграждение в размер на 1 140 лв. като договорът служи като разписка за получаване на сумата.

За организиране защитата си пред АС- Варна по повод обжалване съдебното решение на РС- Варна, ищецът е упълномощил на 21.01.2019г адв. К., сключил е с него договор за правна защита и съдействие от 21.01.2019г с договорено възнаграждение в размер на 900 лв. като договорът служи като разписка за получаване на сумата.

Искът е допустим като предявен от страна, която има правен интерес и срещу ответник, който е пасивно легитимиран по него-ИА „ГИТ“, тоест срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите. /чл.205 АПК/.

В конкретната хипотеза, за да се ангажира отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ следва да са налице кумулативно всички елементи от фактическия състав, а именно: претърпяна вреда – имуществена; незаконосъобразен акт на орган, респ. длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност; вредата да е настъпила в резултат на административна дейност, т. е. от незаконосъобразен акт на длъжностните лица при или по повод изпълнение на административна дейност; причинна връзка - пряка и непосредствена такава между незаконосъобразния акт с вредоносния резултат от административна дейност

Преди всичко, следва да се отбележи, че ЗОДОВ е приложим за вреди от отменени наказателни постановления, тъй като нормата на чл. 1 от закона не поставя изисквания какъв да е отменения акт, стига той да е незаконосъобразен, да е акт на държавен или общински орган и да е резултат от административна дейност. Налагането на административни наказания от органите на администрацията за извършени административни нарушения е санкционираща управленска дейност, израз на държавната наказателна репресия. Тя непротиворечиво се определя като форма на административна (изпълнителна) дейност както въз основа на властническия метод на правно регулиране, прилаган от административнонаказващите органи, така и с оглед административната правосубектност на последните. Независимо, че наказателното постановление не е административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, определящо обстоятелство за правното основание на иска за обезщетение за вреди от незаконосъобразните наказателни постановления като такъв по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е, че той е издаден от административен орган, представлява властнически акт на органите на администрацията, въпреки че поражда наказателно правни последици. Неговото издаване е резултат от изпълнение на нормативно възложени задължения, от упражняване на административна правосубектност, което по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност. /ТР от 19.05.2015г по т.д.2/ 2014г./ Административната дейност е изпълнителна дейност и наред със съдебната и законодателната дейности, е основна проява на държавната власт. Дейността по налагане на административните наказания, свързана с издаване на наказателно

постановление, както и извършените в нейните рамки действия или бездействия, се отличава от правозащитната дейност, вредите от която подлежат на обезщетение по реда на чл. 2 от ЗОДОВ, именно по упражнената от административните органи в този конкретен случай изпълнителна /административна/ функция в рамките на държавната власт. Административният характер на дейността по издаване на наказателните постановления, както и на действията или бездействията по налагане на административните наказания, при или по повод на която са причинени вреди на гражданите или юридическите лица, определя правното основание на иска за вреди от незаконосъобразните наказателни постановления, действия или бездействия като такова по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. В този смисъл РЕШЕНИЕ № 6292 ОТ 01.06.2015 Г. ПО АДМ. Д. № 7294/2014 Г., III ОТД. НА ВАС, РЕШЕНИЕ № 6620 ОТ 04.06.2015 Г. ПО АДМ. Д. № 9199/2014 Г., III ОТД. НА ВАС и др.

Следователно налице е първата предпоставка за реализиране на отговорността по ЗОДОВ: отменен по съответния ред акт, приравнен на административен акт.

Налице са и останалите предпоставки – причинени на ищеца имуществени вреди и причинно следствена връзка между претърпените вреди и отмененото наказателно постановление. Настоящият съдебен състав възприема тезата на ищеца, че са му причинени имуществени вреди, изразяващи се в разноси за процесуално представителство от адвокат, направени при обжалване на незаконосъобразен акт на администрацията. Според Тълкувателно решение № 1 от 15.03.2017 г. по тълкувателно дело № 2 от 2016 г. на ОСС от I и II колегия на ВАС при предявени пред административните съдилища искове по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за имуществени вреди от незаконосъобразни наказателни постановления изплатените адвокатски възнаграждения в производството по обжалването и отмяната им представляват пряка и непосредствена последица по смисъла на чл. 4 от този закон. Както се посочи видно от цитираните по-горе договори за правна защита и съдействие, ищецът [фирма] е заплатил на адв.Д. и адв. К. адвокатско възнаграждение в размер съответно на 1 140 лв. на първия и 900 лв. на втория. за всяка от съдебните инстанции или общо 2 040 лв. по повод защитата му при обжалване процесното НП. Договорите установяват по безспорен начин твърдяното в исковата молба плащане във връзка с процесното административно наказателно дело, образувано по жалба против НП. Същите не са оспорени. Ето защо, съдът приема, че е доказано заплащане на адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство в размер общо 2 040 лв.

Договорът за правна защита и съдействие, сключен между адвокат и страна по делото, е с характер на договор за поръчка по смисъла на чл. 280 от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/. С т. 1 от решението по т. д. № 6/2012 г. на ВКС е тълкувана хипотезата на наличен между страната и надлежно упълномощен адвокат писмен договор за правна защита и съдействие, в който размерът на адвокатското възнаграждение и начинът на плащане са договорени, като при плащане в брой приложеният към делото писмен договор има характер на разписка. Налице са безспорни писмени доказателства за осъществено процесуално представителство и заплатено адвокатско възнаграждение в размер общо на 2040 лв., с ясно посочено основание и размер. Това плащане се намира в пряка и непосредствена връзка с горещитираното НП, отменено по съдебен ред, поради което същото се явява вреда, по смисъла на чл. 1 от ЗОДОВ, която следва да се репарира по настоящия исков ред, т.к. липсва към релевантния период специален такъв в ЗАНН или друг процесуален закон,

касаещ административно наказателните производства.

Сумата в размер общо на 2040 лв. е получена от адвокатите, осъществили процесуално представителство по административно наказателното дело, образувано по жалба против НП и пред касационната инстанция.

Това плащане, след като е предизвикало имуществено разместване в отрицателна посока за ищеца, представлява имуществена вреда за него. В производството по разглеждане на жалби срещу наказателни постановления по реда на чл.59 и сл. от ЗАНН, при субсидиарно прилагане на НПК, когато наказателното постановление е отменено, не се присъждат разноски в полза на нарушителя, както когато подсъдимият бъде оправдан в наказателното производство, не се присъждат разноски срещу държавата. След като към релевантния период липсва процесуална възможност да се упражни претенцията за разноски в административно-наказателното производство от лицето, санкционирано неоправдано с административно наказание /в този смисъл ТР № 2/ 03.06.2009г. на ОСК на ВАС/, се налага извод, че направените от него разноски за правна помощ в хода на това производство, приключило с отмяна на наказателното постановление, представляват имуществена вреда, която не му е възстановена в рамките на това производство.

Съгласно ТР №1 от 15.03.2017 г. на ВАС заплатеното възнаграждение по договор за правна защита и съдействие по издаденото срещу ищеца наказателно постановление е вреда, която е в пряка причинна връзка от неговото издаване. Това, че заплатеното възнаграждение почива на договорно основание /чл.40, ал.2 от ЗА/ не разкъсва пряката причинна връзка. Договорът има за единствено свое фактическо основание обжалване на посоченото по-горе наказателно постановление. Ангажирането на адвокат за правна защита при обжалване пред съда на наказателно постановление е израз на нормалната грижа на санкционираното лице за собствените му права и законни интереси, които то счита за накърнени, а възнаграждението за този адвокат е императивно дължимо на основание чл.36 от Закона за адвокатурата, като същото следва да се уговори именно с договор. След като ищецът има право на адвокатска защита при оспорването на издадено срещу него наказателно постановление и същевременно дължи възнаграждение за нея, което следва да се уговори в договор, както и след като е платил дължимото, то той е разходвал средствата именно за да се защити по надлежния ред срещу незаконосъобразното наказателно постановление. Ако не беше издадено НП, което той счита за незаконосъобразно, нямаше да съществува и съдебното му оспорване, в рамките на което оспорване пред съд лицето може да упражни както намери за необходимо и ефективно правото си на защита, включително като натовари адвокат, на когото дължи възнаграждение. В този смисъл, самото наказателно постановление е необходимо условие за съществуване на договора за правна защита. В тази строго каузална връзка следва да се отчита, че заплатеното адвокатско възнаграждение е в пряка и непосредствена връзка именно и само с делото, по което е оспорено процесното наказателно постановление. Ето защо, няма как връзката между заплатения хонорар на адвоката за защита по това дело и отмененото като незаконосъобразно наказателно постановление в това същото дело, да не е причинно-следствена. Въпреки незадължителността на осъществяваната защита по ЗАНН, платените средства за нея подлежат на възстановяване, защото правото на защита, включващо и адвокатска такава, е основно право, конституционно гарантирано - чл.56 от Конституцията на РБ, което не може да се ограничава по

никакъв начин, включително и под заплахата за невъзстановяване на заплатения адвокатски хонорар, въпреки успешен изход на делото за оспорващия, ползвал същата.

В заключение, доказани са всички елементи на фактическия състав на предявения иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за ангажиране отговорността на ответника за обезщетяване на претърпените от ищеца имуществени вреди.

Въз основа на изложеното съдът приема, че предявеният иск е основателен за претендираната сума от 2040 лв., представляваща обезщетение за причинените на ищеца имуществени вреди изразяващи се в платено адвокатско възнаграждение по нахд 4080/ 2018г на РС Варна, и кнахд 3454/ 2018 на АС- Варна

Неоснователна обаче, е претенцията за лихва за забава от датата на влизане в сила на решението /25.02.2019г/ до депозиране на ИМ. Законната лихва върху главницата се дължи от датата на предявяване на настоящата искова молба - 29.09.2020 г. С отмяната на наказателното постановление за ищеца е възникнало правото да претендира заплащане на обезщетение за вредите, посочени по-горе, но това право той е реализирал с подаването на исковата молба. Нормативните правила, свързани с присъждането на разноски във всички съдебни производства, предвиждат възстановяване на разноските на спечелилата делото страна без лихва за забава. Вземането за разноски е акцесорно вземане с процесуалноправен, а не с материалноправен характер, поради което върху него не се начислява лихва. Ако се приеме обратното, се създава привилегия в полза на лицата, податели на жалби срещу наказателни постановления, по причина, че въпросът с присъждане на направените в производството разноски не е бил нормативно уреден към релевантния период, което налага те се претендират по исков ред. Съгласно чл. 86 ЗЗД при неизпълнение на парично задължение длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. Началният момент на забавата обаче, не е датата на влизане в сила на решението с което се отменя наказателното постановление. В случаи като разглеждания, при които по исков ред се търсят съдебни разноски, законната лихва се дължи от момента на поканата. Тъй като разноските не са могли да бъдат възстановени в производството по обжалване на наказателното постановление поради липсата на уредба към онзи момент, е възприето те да бъдат претендирани като имуществена вреда по реда на чл. 1, ал. 2 ЗОДОВ. С оглед тази специфика на исковата претенция, началният момент, от който длъжникът изпада в забава, се определя съобразно чл. 84 ЗЗД. Тъй като няма определен ден за изпълнение на паричното задължение за възстановяване на съдебните разноски на спечелилата делото страна, длъжникът изпада в забава, след като бъде поканен от кредитора. Исковата молба играе роля на покана, поради което законната лихва върху главницата се дължи от момента на подаване на исковата молба, в случая - от 29.09.2020 г. / Р № 1636 ОТ 06.02.2019 Г. ПО АДМ. Д. № 10814/2017 Г., III ОТД. НА ВАС, Р № 12693 ОТ 24.10.2017 Г. ПО АДМ. Д. № 8999/2016 Г., III ОТД. НА ВАС, Р № 7406 ОТ 13.06.2017 Г. ПО АДМ. Д. № 5180/2016 Г., III ОТД. НА ВАС, Р № 14213 ОТ 22.11.2017 Г. ПО АДМ. Д. № 14071/2016 Г., III ОТД. НА ВАС, Р № 14013 ОТ 15.11.2018 Г. ПО АДМ. Д. № 7568/2017 Г., III ОТД. НА ВАС и др.

Относно разноските:

Ищецът претендира разноски. Съгласно чл.10 ал.3 от ЗОДОВ (Нова - ДВ, бр. 43 от 2008 г., в сила от 30.05.2008 г., доп. - ДВ, бр. 94 от 2019 г.) Ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по

производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. /в случая 25 лв. д.т./ Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат или юрисконсулт, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска, в случая 800лв. заплатено адвокатско възнаграждение по договор за правна защита и съдействие от 8.11.2019г.

В обобщение на ищеца, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ следва да бъдат присъдени разноски общо в размер на 825 лв.

Предвид изложеното, съдът

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Изпълнителна агенция “Главна инспекция по труда“ да заплати на [фирма] на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, сума в размер на 2040 лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, изразяващи се в заплатени разноски за адвокатско възнаграждение , във връзка с обжалване на Наказателно постановление № 03-007396 от 15.05.2017 г., издадено от директор на Дирекция „Инспекция по труда“ [населено място], отменено с влязло в законна сила на 25.02.2019г съдебно решение № 1783 от 2.11.2018 г. на Варненският районен съд, 27 състав по нахд 4080 /2018 г., ведно със законната лихва за забава считано от датата на предявяване на ИМ -29.09.2020г до окончателното изплащане на сумата като ОТХВЪРЛЯ претенцията за лихва за забава от датата на влизане в сила на решението /25.02.2019г/ до депозиране на ИМ 29.09.2020г.

ОСЪЖДА на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ, Изпълнителна агенция “Главна инспекция по труда“ да заплати на [фирма] сумата от 825 лв. разноски по делото.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаване на съобщението от страните.

СЪДИЯ: